

Overzicht ingekomen zienswijzen gemeenten meerjarenbeleidsvisie 2026 - 2030

Gemeente	Zienswijze	Reactie DB op ingekomen zienswijze
Asten	Wij waarderen dat in de Meerjarige beleidsvisie 2030 duidelijk richting wordt gegeven aan het handelen in een snelgroeiende en veranderende regio, waarin publieke gezondheid onder druk staat en thema's als preventie, veerkracht en samenwerking steeds belangrijker worden. Positief is dat de visie aansluit bij landelijke ontwikkelingen en akkoorden, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), en deze vertaalt naar regionale en lokale opgaven. Dit versterkt de samenhang tussen beleid en uitvoering en biedt een goede basis voor verdere samenwerking op het gebied van onder andere een Kansrijke Start voor onze jeugd, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het goed organiseren suïcidepreventie.	Wij danken u voor de positieve zienswijze
Bergeijk		
Best	Ingestemd	
Bladel (d)	Geen zienswijze	
Cranendonck	Wij zijn benieuwd naar de verdere uitwerking van deze ambities in concrete uitvoeringsplannen en zijn positief over de richting van deze meerjarenbeleidsvisie 2026-2030 van de GGD-Brabant-Zuidoost.	De volgende stappen zijn concrete uitvoeringsplannen in samenwerking met de gemeenten
Deurne	Geen zienswijze	
Eersel	Geen zienswijze	
Eindhoven	Goed om te zien dat deze visie oog heeft voor tal van ontwikkelingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau. Toch zijn er ook aandachtspunten: De visie is vrij algemeen en abstract van aard. Ook wekt deze de indruk dat de GGD overal van is	GGD is zeker niet van alles en dit zullen we verder uitwerken in de uitvoeringsplannen

	• Verder ontbreken een koppeling met de lopende heroriëntatie, informatie over hoe de lokale behoefte wordt opgehaald en de effectiviteit van interventies wordt gemonitord. • Aandacht voor thema's als de STAP naar gezonder, mentale gezondheid en seksuele gezondheid is beperkt • Hier en daar lijkt het te schuren. Zo wil men zoveel mogelijk inzet op regionaal niveau, maar tegelijkertijd lokaal maatwerk bieden • In het stuk wordt meermaals gewezen op de noodzaak van het maken van scherpe, moeilijke en bewuste keuzes. In de visie komen deze echter nauwelijks naar voren • Verzoek om dit nader uit te werken en ketenpartners hierbij te betrekken.	Dit wordt in het nieuwe concept toegevoegd aan de inleiding We zullen hiervan meer opnemen in het nieuwe concept Dit komt in de uitvoeringsplannen
Gemert-Bakel	Geen zienswijze	
Geldrop-Mierlo	Integrale zienswijze De gemeente Geldrop-Mierlo kiest ervoor om u middels deze brief een integrale zienswijze kenbaar te maken. Dit betekent dat u deze zienswijze zowel namens het college van B&W als namens de gemeenteraad kunt beschouwen. Aansluiting op landelijke en regionale thema's	In het MJB zijn de gezondheidsthema's opgenomen die het bestuur heeft vastgesteld

	Het is goed te zien dat de door u voorgestelde thema's logischerwijs aansluiten op de landelijke en regionale nota's, zoals de landelijke nota gezondheidsbeleid, het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Regioplan IZA Eindhoven-De Kempen. Tegelijkertijd viel op dat het thema seksuele gezondheid nauwelijks wordt belicht, terwijl hier in de landelijke nota juist veel aandacht voor is. En ook zeker gezien het feit dat dit bij uitstek een thema is waar u zichzelf al lange(re) tijd zorgen over maakt. Visie op gezondheid of beleidsvisie GGD? Daarnaast richt uw visie zich voornamelijk op de publieke gezondheid (en daaraan gerelateerde zaken zoals de sociale basis), en in mindere mate op de GGD als organisatie. Terwijl wij in dat laatste juist een heldere koers van u verwachten. Enkele vragen die wij in uw visie dan ook graag beantwoord zouden zien, zijn: Hoe gaat de GGD zich verhouden in het krachtenveld van de Schaalsprong? Hoe zorgt de GGD ervoor dat zij het belang van publieke gezondheid bovenaan een overwegend economische agenda kan positioneren? En wat gaat de GGD precies doen om nu echt eens werk te maken van het investeren in een gezonde (fysieke) leefomgeving? Heroriëntatie op uw kerntaken Daarnaast heeft u afgelopen jaar besloten dat de GGD zich in principe richt op primaire en secundaire preventie(taken). De koppeling met dit besluit wordt in uw visie onvoldoende gemaakt en bovendien schetst u in uw visie voorbeelden die hier ook niet op aansluiten. Hierdoor missen wij een goede focus: ondanks dat de GGD expert is op het gebied van de publieke gezondheid, is dit thema niet enkel voorbehouden aan de GGD. Sterker nog: in het kader van health in all policies zou de GGD zich juist (pro)actief op moeten werpen om dit thema op bestuurlijke tafels van andere beleidsdomeinen te agenderen. Want gezondheid	vanuit de heroriëntatie GGD. Wij erkennen het belang van seksuele gezondheid, maar dit is destijds niet als prioritaire opgave gekozen door het bestuur. Onder één van de thema's zal er wel iets opgenomen worden over seksuele gezondheid als aanvulling op het concept Het MJB heeft als uitgangspunt de uitdagingen en kansen binnen Publieke Gezondheid. Hoe de GGD zich verhoudt als organisatie zal verder worden uitgewerkt in de uitvoeringsplannen. Er is in de inleiding een duidelijkere link gelegd met de heroriëntatie. Wij herkennen niet dat er voorbeelden in staan die niet aansluiten op deze visie. Er is recent binnen de heroriëntatie al een keuze gemaakt wat we niet meer gaan doen en daar vindt nu de uitvoering van plaats. Welke taken
--	---	--

	is van ons allemaal, en daarin hebben we een gedeelde verantwoordelijkheid te nemen. Uw visie zou dan ook moeten reflecteren wat u wél en wat u niet (meer) gaat doen. Regionale (ver)binding. Temeer omdat de GGD vanuit het AZWA een coördinerende rol wordt toebedeeld in de regionale preventie-infrastructuur. In uw visie schrijft u enkel dat u verder invulling aan deze rol gaat geven. Dit vinden wij te mager. Een reden waarom gezondheid moeilijk op de regionale economische agenda gezet wordt, zien wij in het feit dat we op het gebied van zorg en welzijn onvoldoende georganiseerd zijn. In onze optiek heeft de GGD dan ook een cruciale rol om de twee IZA-regio's te verbinden en actief aan te sturen op integratie tot één IZA-regio op MRE-niveau. Ook verwachten wij dat de GGD met haar JGZ-dienstverlening beter aan gaat sluiten op en intensiever samen gaat werken met de gemeenschappelijke regeling Een 10 voor de Jeugd. Lokale (ver)binding Daarnaast verwachten wij dat deze regionale inzet ook leidt tot een lokale doorvertaling. In uw visie maakt u wel de koppeling met (het versterken van) de sociale basis, maar in onze optiek wordt onvoldoende duidelijk welke rol u daarin voor uzelf weggelegd ziet in de lokale gemeente(n). Wat ons betreft dient er bijvoorbeeld een korte lijn te zijn tussen de JGZ-dienstverlening van de GGD, de Stevige Lokale Teams, de WijkUp!-Teams en DE STAP naar gezonder Geldrop-Mierlo ((jeugd)preventie). Hierin heeft het lokale team van de GGD in iedere gemeente een (pro)actieve en verbindende rol te vervullen. Wij realiseren ons dat u in uw visie niet in kunt gaan op de lokale situatie van alle deelnemende gemeenten, maar wij verwachten wel een duidelijkere stip op de horizon ten aanzien van uw eigen rollen en verantwoordelijkheden in de lokale verankering van deze wijkgerichte ontwikkelingen.	daar mogelijk bij komen in de toekomst of welke taken we extra gaan doen is onderdeel van de uitvoeringsplannen en zal ook in samenspraak moeten met alle gemeenten binnen onze regio. Op het moment dat het MJB werd opgesteld is de coördinerende rol van de GGD binnen RPI nog onduidelijk en wordt op dit moment verder uitgewerkt. Dit volgt dus verder in de uitvoering. Aan het MJB zal worden toegevoegd dat we een verbindende rol hebben binnen de beide regio's. De rol binnen lokale teams is niet alleen aan de GGD om te bepalen. Wij zullen dit verder met gemeenten moeten bepalen. Bovendien is regionale uitvoeren en aansluiten bij lokaal maatwerk complex en dat zal ook in samenspraak met gemeenten verder moeten worden uitgewerkt.
--	--	---

	Onze oproep Samenvattend roepen wij u op om de volgende aanscherpingen in uw visie door te voeren: • Geef aan waar u als organisatie voor staat. Uw visie zou meer toegespitst moeten worden op de organisatie GGD en hoe deze zich verhoudt tot (de gevolgen van) de Schaalsprong in onze regio • Geef aan waar u van bent. Gezondheid is van ons allemaal en niet enkel voorbehouden aan de GGD. Maak daarom duidelijk welke taken wél en welke niet bij de GGD liggen. Als u gekozen heeft om zich in principe te richten op primaire en secundaire preventie(taken), verwachten wij dit ook terug te zien in uw visie • Geef aan hoe u verbindt. De GGD dient een cruciale en noodzakelijke brug te vormen tussen de twee IZA-regio's, maar zal daarin wel een regierol in moeten gaan nemen. Wij verwachten in uw visie dan ook een beschouwing van deze rol in relatie tot de twee IZA-regioraden en de beweging van DE STAP naar gezonder • Geef aan welke (andere) rollen u bij welke thema's vervult. Voor thema's als gezonde leefomgeving en Kansrijk opgroeien geldt dat dit bij uitstek thema's zijn waar de GGD niet alleen moet inspireren of adviseren, maar juist ook moet agenderen en regie moet voeren. Wij verwachten terug te zien hoe u invulling aan de diverse rollen denkt te geven. Ook ten aanzien van de verbinding met de lokale initiatieven op het gebied van (jeugd)preventie • Geef aan wat u belangrijk vindt. Geef het thema seksuele gezondheid de aandacht die het nodig heeft en laat zien wat u de komende jaren op dit thema te doen heeft.	
Heeze-Leende	4.1 Waardering voor de visie De gemeenteraad heeft kennisgenomen van de concept Meerjarenbeleidsvisie 2026-2030 en herkent en onderschrijft de brede en integrale benadering van publieke gezondheid. De visie sluit aan bij landelijke ontwikkelingen en afspraken, zoals het Integraal Zorgakkoord	Wij danken u dat u uw waardering uitspreekt

	(IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en GALA, en bij de opgaven waar ook Heeze-Leende voor staat. De raad waardeert in het bijzonder: • De positionering van de GGD als regionale kennis- en preventiepartner • De verbindende rol tussen domeinen en partners • De aandacht voor gezondheidsverschillen, een gezonde leefomgeving en kansrijk • Opgroeien 4.2 Relatie tussen visie en financiële consequenties De raad constateert dat de beleidsvisie op hoofdlijnen is opgesteld en geen directe financiële doorrekening bevat. Tegelijkertijd kunnen de ambities op termijn leiden tot uitbreiding of intensivering van taken. De raad acht het van belang dat bij de verdere uitwerking: • Duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande taken, verschuivingen en nieuwe activiteiten • Financiële consequenties tijdig, transparant aan de gemeenteraad wordt voorgelegd • Steeds wordt gezocht naar realisatie binnen bestaande financiële kaders • De betaalbaarheid en beheersbaarheid van de gemeentelijke bijdrage dient daarbij een blijvend aandachtspunt te zijn. 4.3 Samenwerking en lokale aansluiting De raad onderschrijft het belang van samenwerking met partners en inwoners. Tegelijkertijd vraagt zij blijvende aandacht voor een goede aansluiting op lokale beleidskaders en initiatieven. De GGD vervult hierin een ondersteunende en verbindende	In toekomstige uitvoeringsplannen zullen we een heldere financiële onderbouwing opstellen. Tevens geldt dit, wanneer er taken verschoven gaan worden in of uit het basisaanbod n.a.v. de heroriëntatie van taken. Eén van onze primaire doelstellingen binnen het MJB is de samenwerking met de gemeenten. Wij willen i.h.k.v. publieke gezondheid meer
--	---	---

	rol, waarbij het van belang is dat verantwoordelijkheden helder blijven en de regierol van gemeenten wordt gerespecteerd. De raad hecht eraan dat gemeenten tijdig worden betrokken bij de nadere uitwerking van beleidslijnen en programma's, zodat inhoud, tempo en inzet goed kunnen worden afgestemd op lokale prioriteiten en capaciteit.	samen optrekken en ons beleid op elkaar afstemmen
Helmond	De raad wil opgenomen zien worden dat voorzien wordt in een heldere en duidelijke borging van de genoemde ambitie (vitaal ouder worden) in toekomstige beleidsstukken.	Dit wordt verder concreet gemaakt in de uitvoeringsplannen
Laarbeek	Geen zienswijze	
Nuenen	Wij kunnen ons vinden in de meerjarenbeleidsvisie van de GGD Brabant-Zuidoost (GGD) en onderschrijven de voorgestelde koers. Positief vinden wij de focus op preventie, veerkracht en samenwerking, evenals de aansluiting bij landelijke akkoorden zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). De visie biedt een goed strategisch kader voor verdere uitwerking in beleid en begroting	Bedankt voor de positieve zienswijze
Oirschot	Ingestemd	
Reusel-De Mierden	Geen zienswijze	
Someren	Wij zien dat uw meerjarenbeleidsvisie 2026-2030 goed aansluit bij ons recent vastgestelde lokaal gezondheidsbeleid Heel Someren Gezond. Dit biedt kansen voor lokale en regionale samenwerking op verschillende thema's, zoals een kansrijke start voor onze jeugd, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het goed organiseren van mentale gezondheid en suïcidepreventie. Tot slot zien we dat het proces voor de heroriëntatie van de taken bij de GGD in 2026 doorloopt en daardoor niet is opgenomen in de voorstellen. Bovendien lezen wij in de aanbiedingsbrief dat het bestuur thans aan het verkennen is of het bestuur in de toekomst zelfstandig taken kan schrappen of opnemen in het basisaanbod.	

	Wij willen het Algemeen Bestuur meegeven dat het consulteren van de gemeenteraden bij wijzigingen in het takenpakket van de GGD belangrijk is voor het vertrouwen van de inwoners in lokale en regionale bestuurders. Het vertrouwen in overheden en preventieve gezondheidscampagnes is immers al broos. Daarom vragen wij het Algemeen Bestuur af te zien van het voornemen tot het verruimen van het mandaat en de gemeenteraden tijdig te informeren over aanstaande veranderingen en hen goed te betrekken bij de gevolgen.	Omdat i.h.k.v. de heroriëntatie GGD zouden er in de toekomst mogelijk vaker taken in of uit het basisaanbod geschoven kunnen worden. Dit leidt in veel gevallen tot een wijziging van de GR, want gemiddeld een doorlooptijd heeft van een jaar. Het “oude” bestuur heeft destijds besloten om te onderzoeken of dit anders kan. En hiervoor bestaan mogelijkheden. Of we hiertoe overgaan daarover is nog geen besluit genomen en zal pas kunnen worden besproken als de huidige wijziging van de GR is afgerond. Wij nemen uw advies mee in de besluitvorming.
Son en Breugel	Wij waarderen de inzet van de GGD om te komen tot een toekomstbestendige publieke gezondheidszorg. De geschetste maatschappelijke opgaven worden onderschreven. Tegelijkertijd willen wij een tweetal punten meegeven die ons opvielen en verdere aandacht verdienen, namelijk: De GGD positioneert zich in de meerjarenbeleidsvisie als verbindende partij tussen verschillende domeinen, te weten, sociaal domein, veiligheid, gezondheid en ruimtelijk domein. Deze integrale aanpak is gewenst, maar in onze optiek zeer complex. Wij verzoeken u om inzicht te geven in de wijze waarop de GGD dit zal aanpakken.	Wij zullen dit verder uitwerken in o.a. de regionale preventie infrastructuur en andere uitvoeringsplannen die volgen uit dit MJB. We erkennen de complexiteit rondom dit thema.

	De Stap naar Gezonder lijkt niet of nauwelijks terug te komen in de visie en is hiermee onderbelicht. Dit terwijl de Stap naar Gezonder in essentie de kern vormt van de beweging van zorg naar gezondheid en dus ook centraal staat bij de regionale uitwerking van de ambities uit het IZA, GALA en AZWA.	Wij erkennen dat dit wat onderbelicht is en zullen dit verwerken in de nieuwe versie van het MJB
Veldhoven	Uw visie richt zich op de publieke gezondheidsthema's. Hierbij missen wij het onderwerp seksuele gezondheid. Dit onderwerp hoort volgens ons bij de GGD thuis en komt ook terug in de landelijke nota gezondheidsbeleid. Verder vragen wij aandacht voor de GGD als organisatie en de organisatorische voorwaarden die nodig zijn voor de invulling van de visie. Wij verzoeken u dit uit te werken en aan ons terug te koppelen.	Er is aangesloten bij de gezondheidsthema's die zijn vastgesteld n.a.v. de heroriëntatie GGD. We onderscheiden dat Seksuele Gezondheid belangrijk is en we zullen dit beter toelichten onder één van de thema's. Dit zal verder naar voren komen in concrete uitvoeringsplannen.
Valkenswaard	Erkenning visie De gemeenteraad heeft kennisgenomen van de concept meerjarenbeleidsvisie 2026–2030 en herkent en onderschrijft de brede en integrale benadering van publieke gezondheid. De visie sluit aan bij landelijke ontwikkelingen en afspraken, zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en bij de opgaven waar ook Valkenswaard voor staat. De raad waardeert in het bijzonder: • de positionering van de GGD als regionale kennis- en preventiepartner; • de verbindende rol tussen domeinen en partners; • en de aandacht voor gezondheidsverschillen, een gezonde leefomgeving en kansrijk opgroeien.	

Relatie tussen visie en financiële consequenties De raad constateert dat de beleidsvisie globaal is vormgegeven en niet is voorzien van een financiële doorrekening. Wel kunnen de ambities op termijn gevolgen hebben voor de omvang en zwaarte van de taken. De raad acht het van belang dat bij de verdere uitwerking van deze visie: • Duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen bestaande taken, verschuivingen en nieuwe activiteiten • Financiële consequenties tijdig, transparant aan de gemeenteraad wordt voorgelegd • Steeds wordt gezocht naar realisatie binnen bestaande financiële kaders. Wij vragen aandacht voor de betaalbaarheid en beheersbaarheid van de gemeentelijk bijdragen, ook in het licht van de aanstaande bezuinigingen.	Zie Heeze-Leende
Verbinding in de regio met oog voor lokale nuances De raad onderschrijft het belang van samenwerking met partners en inwoners. Tegelijkertijd vraagt zij blijvende aandacht voor een goede aansluiting op lokale beleidskaders en initiatieven. De GGD vervult hierin een ondersteunende, adviserende en verbindende rol, waarbij het van belang is dat verantwoordelijkheden helder blijven en de regierol van gemeenten wordt gerespecteerd. De raad hecht er waarde aan dat gemeenten tijdig worden betrokken bij de nadere uitwerking van beleidslijnen en programma's zodat inhoud, tempo en inzet goed kunnen worden afgestemd op lokale prioriteiten en capaciteit.	Zie Heeze-Leende

	Met inachtneming van bovenstaande stemt de gemeenteraad van Valkenswaard in met de concept meerjarenbeleidsvisie.	
Waalre	De gemeenteraad spreekt zijn waardering uit voor de integrale benadering van preventie en gezondheid en onderschrijft het belang van een sterke regionale publieke gezondheidszorg zoals verwoord in de meerjarenvisie 2026-2030 van uw GGD. Daarnaast waardeert de gemeenteraad de heldere begrijpelijke taal die gebruikt wordt in deze visie. Voor de verdere uitwerking van de visie willen we uw aandacht vragen voor de koppeling tussen de onderwerpen seksuele gezondheid en mentale gezondheid. Seksuele gezondheid is niet alleen belangrijk voor de preventie van ziektes maar ook essentieel voor mentale gezondheid. Grensoverschrijdend gedrag en seksuele geweld in het algemeen en tegen kinderen, jongeren en vrouwen in het bijzonder leidt immers bij de slachtoffers regelmatig tot serieuze mentale problemen. Wij vragen om heldere onderbouwing van toekomstige financiële keuzes, inzicht in kostenontwikkelingen en tijdige betrokkenheid bij eventuele majeure budgetwijzigingen. De gemeenteraad ziet uit naar een verdere constructieve samenwerking voor nu en de komende jaren en spreekt hierover haar vertrouwen naar u uit.	Wij zullen dit verwerken in het MJB Dit komt in verdere uitvoeringsplannen

Ambtenaren Gezondheid	Zienswijze op de Meerjarenbeleidsvisie GGD Brabant-Zuidoost De ambtenaren kunnen zich in algemene zin vinden in de voorliggende meerjarenbeleidsvisie. De gekozen thema's zijn herkenbaar en sluiten goed aan bij de opgaven waar gemeenten en GGD gezamenlijk voor staan. Er is daarmee sprake van een breed gedragen koers die richting geeft aan de verdere ontwikkeling van de publieke gezondheidszorg in de regio. Tegelijkertijd zien wij op een aantal punten ruimte voor aanscherping, om de visie meer richtinggevend en onderscheidend te maken en de uitvoeringskracht in de komende periode te versterken. Versterking van de samenwerking De visie bevestigt dat de maatschappelijke opgaven alleen in gezamenlijkheid kunnen worden opgepakt. Daarbij is het van belang om de samenwerking tussen gemeenten en GGD concreter vorm te geven. Uit de gesprekken blijkt een duidelijke behoefte aan een meer gelijkwaardige samenwerking, met heldere rolverdeling en meer nadruk op inhoudelijke dialoog in plaats van afstemming achteraf. Wij vragen om in de visie explicieter te maken hoe gemeenten en GGD in de praktijk anders gaan samenwerken en hoe dit bijdraagt aan meer samenhang en effectiviteit. Meer richting en scherpste in de visie De huidige visie biedt een breed en herkenbaar kader, maar blijft op onderdelen nog algemeen. Er is behoefte aan meer richting, bijvoorbeeld door duidelijker te maken waar de GGD wel en niet op inzet en welke keuzes daarbij worden gemaakt. Tegelijkertijd is van belang de juiste balans te vinden tussen richting geven en ruimte houden voor lokale invulling. Wij vragen om deze balans expliciet te maken en de visie waar mogelijk te versterken met concrete duiding of voorbeelden.	Er is nu op hoofdlijnen in de visie opgenomen hoe we beter willen samenwerken. Dit wordt echter verder expliciet gemaakt in de uitvoeringsplannen We hebben ervoor gekozen om de visie hoog over te maken zodat we niet al teveel discussie krijgen aan de voorkant over de rol van de GGD. Als we aan de uitvoer van deze visie beginnen dan zullen we uiteraard met elkaar in overleg
----------------------------------	--	---

	gaan waar we op in zetten en welke keuzes gemaakt moeten worden
Duidelijke positionering van de GGD De rol van de GGD komt in de visie nog beperkt en relatief terughoudend naar voren. Vanuit gemeenten bestaat juist behoefte aan een GGD die zich zichtbaar positioneert als expert, adviseur en – waar nodig – als coördinerende en verbindende partij. Wij vragen om de rol en meerwaarde van de GGD eerder en explicieter in de visie te beschrijven, waarbij ook aandacht is voor de rollen die al duidelijk zijn en die nog in ontwikkeling zijn. Aanscherping per thema Voor de inhoudelijke thema's zien wij de volgende aandachtspunten: • Kansengelijkheid Een stevig en breed gedragen thema. Belangrijk is om aandacht te besteden aan het bereiken van kwetsbare en moeilijk bereikbare groepen en het hanteren van passende, verbindende taal. • Gezonde leefomgeving Dit thema kan nadrukkelijker worden gepositioneerd. Verwacht wordt dat de GGD hier een actievere, agenderende en mogelijk leidende rol vervult. • Mentale gezondheid Er is behoefte aan meer samenhang en focus. De GGD kan hier een belangrijke rol spelen in coördinatie en het ondersteunen van gemeenten bij prioritering en uitvoering.	We hebben dit in de nieuwe versie wat explicieter beschreven We hebben dit wat explicieter en duidelijker beschreven We hebben dit wat uitgebreider opgeschreven

	• Vitaal ouder worden Dit thema is herkenbaar, maar vraagt om een nadere onderbouwing van de regionale meerwaarde en de specifieke rol van de GGD ten opzichte van gemeenten. Wij verzoeken per thema explicieter te maken wat de beoogde regionale meerwaarde is en hoe de rolverdeling tussen gemeenten en GGD vorm krijgt. Bestuurlijke sensitiviteit en communicatie Tot slot wijzen wij op het belang van zorgvuldige formulering en positionering richting gemeenteraden. Bepaalde termen en invalshoeken kunnen politiek gevoelig zijn. Het is daarom van belang om helder, uitlegbaar en verbindend te formuleren, zonder de inhoudelijke koers te verzwakken.	We zullen hier oog voor hebben.
--	--	--